

Zaaknummer : 00601142
Ons Kenmerk : ODH123063
Datum : 24-11-2021

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 14 december 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Boorstraat, Pulsstraat, Stationsstraat en Oranjestraat te Hardinxveld-Giessendam en is aangevraagd namens Stichting Fien Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2021 tot en met 1 augustus 2026.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting Fien Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 15 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 10 juni 2021, 29 juni 2021 en 30 september 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 augustus 2026.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan renovatie complex 810 en 811, Hardinxveld-Giessendam' van 30 oktober 2020 en de aanvullende informatie van 10 juni, 29 juni en 30 september 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:

- a voor tijdelijke voorzieningen: Uiterlijk twee weken na bekendmaking van dit besluit;
- b voor permanente voorzieningen: Uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

5 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.

- 6 De ontheffinghouder dient, met in achtname van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het rapport 'Activiteitenplan renovatie complex 810 en 811, Hardinxveld-Giessendam' van 30 oktober 2020 en de aanvullende stukken van 10 juni, 29 juni en 30 september 2021.
- 7 Indien een of meerdere in voorschrift 6 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 8 Tijdig, minimaal één maand, voordat de in voorschrift 7 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, die loopt van 15 april tot 15 oktober, onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van purschuim, glaswol of netten is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een maximale windkracht van 5 Bft) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 10 Het verwijderen van de 24 tijdelijke vleermuiskasten aan de kopgevels aan de Boorstraat en Pulsstraat dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige (als bedoeld in vs. 5) op het gebied van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Indien blijkt dat de tijdelijke kasten in gebruik zijn genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
- 11 In de tijdelijke situatie mogen maximaal zeven vleermuiskasten worden opgehangen aan bomen langs de Weideveld. Deze voorzieningen dienen voldoende hoog en verstoringvrij te worden gerealiseerd conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017). Het is niet toegestaan vleermuiskasten op te hangen aan palen. De locaties van de vleermuiskasten dienen ter goedkeuring te worden overlegd aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).
- 12 De vier tijdelijke voorzieningen die zijn of worden gerealiseerd aan de schuur aan de Boorstraat 12 Hardinxveld-Giessendam dienen elders te worden geplaatst conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Hierbij kan gedacht worden aan het plaatsen van tijdelijke vleermuiskasten aan bomen langs de Weideveld te Hardinxveld-Giessendam. Deze tijdelijke vleermuiskasten dienen voor 15 februari 2022 te zijn opgehangen. De locaties van de vleermuiskasten dienen ter goedkeuring te worden overlegd aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).

-
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
 - Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 13 Voordat de permanente maatregelen worden uitgevoerd, dient uiterlijk drie maanden voorafgaand, een plan van aanpak voor de permanente maatregelen ter goedkeuring te worden overgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De permanente verblijfplaatsen dienen voor de gewone dwergvleermuis conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ 12,2017) en voor de ruige dwergvleermuis conform het Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (BIJ 12,2017) geplaatst te worden. In dit plan van aanpak dient in ieder geval met de volgende punten rekening te worden gehouden en de volgende informatie te bevatten:
- het type vleermuiskast dat als permanente voorzieningen worden aangeboden;
 - de locaties (incl. huisnummers) van de permanente voorzieningen dienen gelijk of beter te zijn dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte, aanvliegeroute en vrije vliegroute;
 - de locaties van de permanente voorzieningen dienen vrij te zijn van kunstlicht en verstoring;
 - de locaties mogen niet bereikbaar zijn voor predatoren;
 - er dienen verschillende microklimaten te worden aangeboden;
 - de permanente voorzieningen moeten een vergelijkbare spreiding (in het gebouw) hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen;
 - een beredenering waarom deze voorzieningen effectief zijn;
 - de potentie inschatting van de voorzieningen.
- 14 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 15 De tijdelijke vleermuiskasten mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode voor de zomer- en paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuis in acht is genomen, in welke periode zowel de tijdelijke als de permanente vleermuiskasten gelijktijdig aanwezig en beschikbaar zijn geweest. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen hiervan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 14 oktober 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3,8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Boorstraat, Pulsstraat, Stationsstraat en Oranjestraat te Hardinxveld-Giessendam en is aangevraagd namens Stichting Fien Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2021 tot en met 1 augustus 2026.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan renovatie complex 810 en 811, Hardinxveld-Giessendam, Tauw B.V., rapportnummer 1271148, 30 oktober 2020;
- Bijlage 1 - Quicksan complex 810 en 811, Hardinxveld-Giessendam, Tauw B.V., rapportnummer 1271148, 1 juli 2019;
- Bijlage 2 - Nader onderzoek vleermuizen complex 810 en 811, Hardinxveld-Giessendam, Tauw B.V., rapportnummer 1271148, 24 juli 2020.

Op 10 juni 2021 hebben we de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie Ontheffingsaanvraag Complex 810 en 811 te Hardinxveld-Giessendam, Tauw B.V., kenmerk N001-1271148KHB V01, 6 juni 2021.

Op 29 juni 2021 hebben we de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie Ontheffingsaanvraag Complex 810 en 811 te Hardinxveld-Giessendam. Tauw B.V., kenmerk N001-1271148KHB-V01-nda-NL, 28 juni 2021.

Op 30 september hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie Ontheffingsaanvraag Complex 810 en 811 te Hardinxveld-Giessendam – plan van aanpak. Tauw B.V., kenmerk N003-1271148KHB V01, 30 september 2021;
- Notitie Monitoring kasten Dordrecht, Tauw B.V., kenmerk N001-1270522HLB-V01-mwl, 9 oktober 2019;
- Notitie Monitoring vleermuiskasten Dordrecht, Tauw B.V., rapportnummer 1276436, 22 oktober 2020.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 3 juni en 15 juli 2021 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 10 juni, 29 juni en 30 september 2021 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 7 januari 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Fien Wonen is voornemens om de woningen aan de aan de Boorstraat, Pulsstraat, Stationsstraat en Oranjestraat te Hardinxveld-Giessendam te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het (na)vullen van spouwmuren;
- het renoveren van kozijnen (te openen ramen/isolatieglas);
- het renoveren van ventilatie;
- het renoveren van de begane grondvloer.

De renovatiewerkzaamheden starten vanaf 15 augustus 2022 en duren uiterlijk tot 30 september 2022.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2019 en 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Er is afgeweken van het protocol op het onderzoek naar (massa)winterverblijfplaatsen. Voor het inventariseren van (massa) winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dienen volgens het protocol twee veldbezoeken van 00:00 tot 02:00 uur in de periode van

1 augustus tot 10 september te worden uitgevoerd. Het eerste veldbezoek van 27 augustus 2019 heeft binnen de geschikte periode plaatsgevonden, het tweede van 20 september 2019 echter niet. Het tweede veldbezoek is dan ook niet conform de gestelde eisen voor (massa)winterverblijfplaats uitgevoerd. Het plangebied bestaat enkel uit rijtjeswoningen en betreft geen hoogbouw met grote spouwmuroppervlaktes. De rijtjeswoningen beschikken over onvoldoende thermische massa om te kunnen voorzien in een stabiel binnenklimaat dat nodig is voor een (massa)winterverblijfplaats. Daarnaast leverde het eerste veldbezoek naar massawinterverblijfplaatsen geen aanwijzingen op voor de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats binnen het plangebied. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Complex 810

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de spouwmuur van meerdere woningen aan de Boorstraat, Pulsstraat en Stationsstraat is één zomerverblijfplaats en dertien paarverblijfplaatsen aanwezig. Bij zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze zomer- en paarverblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de spouwmuur van meerdere woningen aan de Boorstraat en Stationsstraat zijn acht paarverblijfplaatsen aanwezig. Bij paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze paarverblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Complex 811

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de spouwmuur van meerdere woningen aan de Oranjestraat is één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen aanwezig. Bij zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze zomer- en paarverblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan renovatie complex 810 en 811, Hardinxveld-Giessendam' (hierna: activiteitenplan) van 30 oktober 2020 en de aanvullende informatie die is verkregen op 10 juni, 29 juni en 30 september 2021. In het activiteitenplan waren ter compensatie van meerdere verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis onvoldoende maatregelen getroffen. Op 30 september 2021 is een plan van aanpak ingediend ter goedkeuring voor het verplaatsen van 45 tijdelijke vleermuiskasten. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van vleermuizen.

Staat van instandhouding

In het aangeleverde plan van aanpak (hierna: Plan van aanpak) is gebleken dat er elf paarverblijfplaatsen en één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en acht paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis in de woningen van complex 810 als gevolg van de renovatiewerkzaamheden verloren gaan.

In de woningen van complex 811 gaat één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren.

Tijdelijke voorzieningen

Complex 810

In zijn totaal zijn 80 tijdelijke vleermuiskasten van het type VS WS 02 van Vivara Pro opgehangen aan de gevels van de woningen aan de Boorstraat, Pulsstraat, Hallehuis en de Dissel. De tijdelijke vleermuiskasten zijn in onderstaande periode opgehangen:

- in week 11 (15 t/m 18 maart 2021): 16 tijdelijke vleermuiskasten;
- in week 12 (22 t/m 26 maart 2021): 32 tijdelijke vleermuiskasten;
- in week 13 (29 maart t/m 2 april 2021): 11 tijdelijke vleermuiskasten;
- in week 25 (22 juni 2021): 29 tijdelijke vleermuiskasten.

Van de 80 tijdelijke vleermuiskasten zijn 43 tijdelijke vleermuiskasten conform de gestelde eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017) opgehangen. De overige tijdelijke vleermuiskasten zijn niet conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017) opgehangen en bevinden zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit betreft de 24 tijdelijke vleermuiskasten aan de kopgevels van de Boorstraat 16, 26, 61 en 67 en 21 en Pulsstraat 10 en 16 te Hardinxveld-Giessendam en de 21 tijdelijke vleermuiskasten aan bijbehorende schuren aan de Boorstraat en Pulsstraat.

In het, op 30 september 2021, aangeleverde plan van aanpak wordt aangegeven dat de te herplaatsen tijdelijke vleermuiskasten voor 15 februari 2022 worden opgehangen. Hiervan worden de 24 tijdelijke vleermuiskasten aan de kopgevels van de Boorstraat en Pulsstraat verwijderd. De tijdelijke vleermuiskasten dienen onder begeleiding van een deskundig ecooloog te worden verwijderd. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 10. Na het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden worden in deze kopgevels permanente inbouwkasten geplaatst. Deze dienen als tijdelijke mitigatie voor de overige zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied.

Er worden zes tijdelijke vleermuiskasten opgehangen aan de gevels van de woningen de Boorstraat 29, Koetshuis 1 en Schapedrift 16 op verschillende oriëntaties. Er mogen maximaal zeven vleermuiskasten opgehangen aan bomen langs de Weideveld te Hardinxveld-Giessendam. Deze dienen vrij van verlichting en conform de gestelde eisen van het kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis te worden opgehangen. Het ophangen van tijdelijke vleermuiskasten aan palen is niet toegestaan. Dit hebben we opgenomen in het voorschrift 11. Tevens wordt aangegeven dat overige vier tijdelijke vleermuiskasten mogelijk aan de gevel van de schuur aan de Boorstraat 12 worden opgehangen. Deze vleermuiskasten dienen alsnog herplaatst te worden, omdat niet voldoen wordt aan de gestelde eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Hierbij kan gedacht worden aan het plaatsen van tijdelijke vleermuiskasten aan bomen langs de Weideveld. Het plaatsen van deze kasten dient ter goedkeuring te worden overlegd aan OZHZ (vs. 1). Dit hebben we opgenomen in het voorschrift 12.

In de directe omgeving van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Complex 811

In totaal zijn twaalf tijdelijke vleermuiskasten van het type VS WS 02 van Vivara Pro opgehangen aan de gevels van de woningen aan de Oranjestraat en de Frederikstraat 5 en 21. De tijdelijke vleermuiskasten zijn in onderstaande periode opgehangen:

- in week 11 (15 t/m 18 maart 2021): acht tijdelijke vleermuiskasten;
- in week 25 (25 juni 2021): vier tijdelijke vleermuiskasten.

De acht tijdelijke vleermuiskasten die zijn geplaatst aan de gevels van de woning aan de Frederikstraat 5 en 21 te Hardinxveld-Giessendam hangen conform de gestelde eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. De overige vier tijdelijke vleermuiskasten aan de gevels van de Oranjestraat bevinden zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. In het aangeleverde plan van aanpak worden deze tijdelijke vleermuiskasten uiterlijk voor 15 februari 2022 herplaatst en permanent ingebouwd in de gevels van de woning aan de Frederikstraat 3 te Hardinxveld-Giessendam. In de directe omgeving van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis.

Ongeschikt maken

In de actieve periode, die loopt van 15 april tot 15 oktober, worden de zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt gedaan door het plaatsen van exclusion flaps. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. Dit hebben we opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

Permanente situatie

Complex 810

In de permanente situatie worden 80 inbouwkasten van het type IB VL 05 of vergelijkbaar gerealiseerd aan de gevels van de woningen binnen een zone van 200 meter van het plangebied. Er worden 24 vleermuiskasten in gebouwd aan de kopgevels van de Boorstraat 16, 26, 61 en 67 en 21 en Pulsstraat 10 en 16. Het type inbouwkast en de overige locaties van de permanente vleermuiskasten dient ter goedkeuring aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. Dit hebben wij opgenomen in het voorschrift 13. In de directe omgeving van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Complex 811

In de permanente situatie worden in totaal 12 inbouwkasten van het type IB VL 05 of vergelijkbaar gerealiseerd aan de gevels van de woningen binnen een zone van 200 meter van het plangebied. Er worden vier vleermuiskasten ingebouwd aan de noordgevel van de Frederikstraat 3. Het type inbouwkast en de overige locaties van permanente vleermuiskasten dient ter goedkeuring aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. Dit hebben wij opgenomen in het voorschrift 12. In de directe omgeving van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Hardinxveld-Giessendam. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

De woningen in het plangebied zijn gebouwd in de periode tussen 1952 en 1954. Uit het rapport van een programmastudie (Bouwhulpgroep, 2019) is naar voren gekomen dat er in de woningen vochtproblemen optreden. Hierdoor is op diverse plaatsen in de woningen schimmelvorming ontstaan. Op termijn kan vocht- en schimmelvorming een gevaar opleveren voor de gezondheid van de bewoners. Via de kruipruimtes, langs deuren en kozijnen komt tocht en vocht de woningen binnen. Op dit moment is de vochtproblematiek nog niet meteen aanleiding om zorgen over de gezondheid van bewoners te hebben, maar op termijn is dit een reëel gevaar.

Daarnaast is in het Energieakkoord afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot.

Stichting Fien Wonen is aangesloten bij Aedes en dient zich aan de afspraken in het Klimaatakkoord 2019 (Rijksoverheid, 2019) te houden.² In 2050 dient Stichting Fien Wonen een CO₂-neutrale woningvoorraad te hebben, waarbij de woningen duurzaam zijn geïsoleerd en voorbereid op een aardgasvrije toekomst. Door het verlagen van het energieverbruik wordt een bijdrage geleverd aan de betaalbaarheid, duurzaamheid, leefbaarheid en het milieu.

De woningen aan de Boorstraat, Pulsstraat, Stationsstraat en Oranjestraat voldoen niet meer aan de huidige eisen die gesteld worden voor energieverbruik. De woningen zijn slecht geïsoleerd en beschikken over een huidige energielabel van gemiddeld D en E. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Het Bouwbesluit 2012 heeft gebouweigenaren verplicht om hun gebouwen per 1 januari 2023 te verduurzamen tot een minimale energielabel C. De geplande renovatie zal leiden tot een verbetering van het energielabel van minimaal C of hoger. Hiermee dragen de renovatiewerkzaamheden bij aan de doelstellingen uit het Energieakkoord en Klimaatakkoord. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering

² Zie ook: <https://www.aedes.nl/artikelen/energie-en-duurzaamheid/achtergrond/wat-betekent-het-klimaatakkoord-voor-corporaties.html>. 00601142-00021431

dient derhalve een groot maatschappelijk belang.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de lage isolatiewaarde van de woningen. Middels renovatiewerkzaamheden dient energielabel C of hoger behaald te worden. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door isolatie van de spouwmuur. Bij het afzien van de renovatie zal verdere schimmel- en vochtvorming optreden, waardoor op termijn gevaar voor de gezondheid van de bewoners ontstaat. Daarnaast zal het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden in een andere periode leiden tot een negatief effect voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in het plangebied. Bovendien gaan de aangetroffen zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis bij deze werkwijze ook verloren. De werkzaamheden zijn van korte duur, worden gefaseerd uitgevoerd en vinden plaats in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, wat de effecten op de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zo veel mogelijk beperkt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze, periode van uitvoering en opgelegde voorschriften, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Hardinxveld-Giessendam bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.